

Utorak, 17. travnja 2018.

P8_TA(2018)0102

Oснаživanje žena i djevojčica putem digitalnog sektora

Rezolucija Europskog parlamenta od 17. travnja 2018. o osnaživanju žena i djevojčica posredstvom digitalnog sektora (2017/3016(RSP))

(2019/C 390/04)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir članak 2. i članak 3. stavak 3. drugi podstavak Ugovora o Europskoj uniji (UEU) i članak 8. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU),
- uzimajući u obzir članak 23. Povelje Europske unije o temeljnim pravima,
- uzimajući u obzir Pekinšku deklaraciju i Platformu za djelovanje usvojene na Četvrtoj svjetskoj konferenciji o ženama 1995., a posebno područje „Žene i mediji”,
- uzimajući u obzir zaključni dokument sa sastanka na visokoj razini koji je Opća skupština UN-a održala 16. prosinca 2015. o cjelokupnoj reviziji provedbe zaključaka donesenih na Svjetskom samitu o informacijskom društvu,
- uzimajući u obzir dokument Komisije naslovljen „Strateško djelovanje za ravnopravnost spolova 2016. –2019.”,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 6. svibnja 2015. naslovljenu „Strategija jedinstvenog digitalnog tržišta za Europu” (COM(2015)0192), i preispitivanje njezine provedbe u sredini razdoblja naslovljeno „Povezano jedinstveno digitalno tržište za sve” (COM(2017)0228),
- uzimajući u obzir drugi stup Komisijine strategije jedinstvenog digitalnog tržišta koji ima za cilj stvoriti odgovarajuće uvjete i ravnopravno okruženje za razvoj digitalnih mreža i inovativnih usluga, kao i treći stup kojim se podržava uključivo digitalno društvo u kojem građani posjeduju odgovarajuće vještine za iskorištavanje mogućnosti koje donosi internet i povećanje svojih izgleda za zapošljavanje,
- uzimajući u obzir okvir za obrazovanje i osposobljavanje 2020.,
- uzimajući u obzir studiju Komisije „Informacijske i komunikacijske tehnologije za rad: digitalne vještine na radnom mjestu” i komunikaciju Komisije od 10. lipnja 2016. naslovljenu „Novi program vještina za Europu: suradnja na jačanju ljudskog kapitala, zapošljivosti i konkurentnosti” (COM(2016)0381),
- uzimajući u obzir detaljnu analizu naslovljenu „Osnaživanje žena na internetu”, koju je objavila Glavna uprava za unutarnju politiku u listopadu 2015. ⁽¹⁾,
- uzimajući u obzir izvješće Komisije od 1. listopada 2013. naslovljeno „Žene u sektoru IKT-a”,
- uzimajući u obzir studiju Europskog instituta za ravnopravnost spolova od 26. siječnja 2017. naslovljenu „Rodna dimenzija i Digitalna agenda”,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 24. svibnja 2012. s preporukama Komisiji o primjeni načela jednake plaće radnika i radnica za jednaki rad ili rad jednake vrijednosti ⁽²⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 12. ožujka 2013. o iskorjenjivanju rodnih stereotipa u EU-u ⁽³⁾,

⁽¹⁾ Detaljna analiza – „Osnaživanje žena na internetu”, Europski parlament, Glavna uprava za unutarnju politiku, Resorni odjel C – Prava građana i ustavna pitanja, Odbor za prava žena i jednakost spolova, listopad 2015.

⁽²⁾ SL C 264 E, 13.9.2013., str. 75.

⁽³⁾ SL C 36, 29.1.2016., str. 18.

Utorak, 17. travnja 2018.

- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 12. rujna 2013. o Digitalnom programu za rast, mobilnost i zapošljavanje: vrijeme je za prelazak u višu brzinu ⁽⁴⁾, a posebno Veliku koaliciju za digitalne vještine i radna mjesta
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 8. listopada 2015. o primjeni Direktive 2006/54/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 5. srpnja 2006. o provedbi načela jednakih mogućnosti i jednakog postupanja prema muškarcima i ženama u pitanjima zapošljavanja i rada ⁽⁵⁾,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 28. travnja 2016. o jednakosti spolova i osnaživanju žena u digitalnom dobu ⁽⁶⁾,
 - uzimajući u obzir pitanje upućeno Komisiji o osnaživanju žena i djevojčica posredstvom digitalnog sektora (O-000004/2018 – B8-0010/2018),
 - uzimajući u obzir članak 128. stavak 5. i članak 123. stavak 2. Poslovnika,
- A. budući da je digitalizacija revolucionirala i stubokom promijenila način pristupanja ljudi informacijama, pružanja informacija, komuniciranja, druženja, učenja i rada jer se njome stvaraju nove mogućnosti sudjelovanja u javnim i političkim raspravama, u obrazovanju i na tržištu rada i novi izgledi za život prema vlastitom određenju te da ima golem gospodarski potencijal za Europsku uniju i šire; budući da digitalizacija nema samo utjecaj na tržišta nego i na društvo u cjelini;
- B. budući da informacijsko društvo koje pokreću informacijske i komunikacijske tehnologije (IKT) sa sobom donosi goleme mogućnosti za stvaranje i distribuciju bogatstva i znanja;
- C. budući da je diljem svijeta manja vjerojatnost da će žene kao demografska skupina koristiti internet; budući da se 68 % muškaraca i 62 % žena redovito koristi računalom i internetom; budući da se 54 % muškaraca u usporedbi s 48 % žena redovito koristi internetom na mobilnim uređajima; budući da 33 % muškaraca samostalno instalira softver na uređaje u usporedbi s 18 % žena; budući da 41 % muškaraca koristi internetski radio i televiziju u usporedbi s 35 % žena; budući da 47 % muškaraca koristi internetsko bankarstvo u usporedbi s 35 % žena; budući da 22 % muškaraca prodaje robu na internetu u usporedbi sa samo 17 % žena; budući da 20 % muškaraca kupuje robu na internetu u usporedbi s 13 % žena;
- D. budući da su digitalni modeli komunikacije doprinijeli stvaranju uvjeta koji pogoduju sve češćem širenju govora mržnje i prijetnji upućenih ženama, pri čemu je 18 % žena u Europi pretrpjelo neki oblik kiberzlostavljanja od svoje adolescentske dobi; budući da je došlo do povećanja broja prijetnji upućenih ženama, uključujući prijetnje smrću; budući da je društvena osviještenost o digitalnim oblicima nasilja i dalje nedovoljna; budući da različiti oblici internetskog nasilja još nisu u potpunosti obuhvaćeni zakonodavnim okvirom;
- E. budući da je samo 2 % svih žena na tržištu rada zaposleno na tehničkim, stručnim i znanstvenim radnim mjestima, u usporedbi s 5 % muškaraca; budući da su samo 9 % razvojnih programera u Europi i samo 19 % viših rukovoditelja u sektoru IKT-a i u sektoru komunikacija žene (u usporedbi s 45 % u drugim uslužnim sektorima) te da žene predstavljaju samo 19 % poduzetnika (u usporedbi s 54 % u drugim uslužnim sektorima);
- F. budući da postoji znatna rodna razlika u pristupu profesionalnim i obrazovnim mogućnostima u vezi s informacijskim i komunikacijskim tehnologijama i u pogledu računalnih vještina;
- G. budući da seksizam i rodni stereotipi predstavljaju ozbiljnu prepreku jednakosti između žena i muškaraca te dodatno produbljuju jaz između spolova u digitalnom sektoru, čime se ženama otežava potpuni razvoj njihovih sposobnosti kao korisnica, inovatorica i kreatorica;
- H. budući da radna mjesta općenito, a ne samo u sektoru IKT-a, sve više zahtijevaju određenu razinu digitalnih vještina i digitalne pismenosti i da će se taj trend u budućnosti vjerojatno proširiti i obuhvatiti veći raspon digitalnih vještina potrebnih za većinu zanimanja i radnih mjesta;

⁽⁴⁾ SL C 93, 9.3.2016., str. 120.

⁽⁵⁾ SL C 349, 17.10.2017., str. 56.

⁽⁶⁾ SL C 66, 21.2.2018., str. 44.

Utorak, 17. travnja 2018.

- I. budući da unapređenje digitalnih vještina i informatičke pismenosti predstavlja jedinstvenu priliku za poboljšanje ravnoteže između poslovnog i privatnog života i povećanje pristupa obrazovanju i osposobljavanju te olakšavanje uključivanja na tržište rada ne samo žena, djevojaka i djevojčica, nego i osoba s posebnim potrebama, kao što su osobe s invaliditetom i stanovnici ruralnih područja i udaljenih područja, daleko od gradskih središta; budući da digitalizacija na radnom mjestu može donijeti neke izazove koje treba riješiti; budući da bi povećanje broja žena u sektoru IKT-a, jednom od sektora s najvišim plaćama, moglo doprinijeti njihovu financijskom osnaživanju i neovisnosti, što bi dovelo do smanjenja ukupne razlike u plaćama između spolova i povećanja financijske neovisnosti žena; budući da žene čine samo 16 % od gotovo 8 milijuna ljudi koji rade u sektoru IKT-a u Europi;
- J. budući da digitalizacija nudi nove mogućnosti za žensko poduzetništvo, uključujući malo digitalno poduzetništvo koje u mnogim slučajevima ne zahtijeva znatan početni kapital, kao i poduzeća koja djeluju u okviru socijalne ekonomije, čime se jača socijalna uključenost; budući da je potrebno poticati žensko digitalno poduzetništvo jer je to jedan od gospodarskih sektora koji najbrže raste i napreduje te nudi brojne mogućnosti za inovacije i rast i u kojemu žene čine samo 19 % poduzetnika;
- K. budući da bi se ulaskom većeg broja žena u sektor IKT-a stimuliralo tržište na kojem se očekuje manjak radne snage i na kojem bi jednako sudjelovanje žena dovelo do godišnje dobiti od oko 9 milijardi EUR u BDP-u EU-a; budući da su žene u programima studija informacijskih i komunikacijskih tehnologija i dalje vrlo podzastupljene te čine samo oko 20 % osoba s diplomom u tom području, a samo 3 % svih žena s diplomom ima diplomu iz područja IKT-a; budući da se žene suočavaju s brojnim teškoćama prilikom integracije u sektor IKT-a i ostanka u njemu; budući da radno okruženje u kojem prevladavaju muškarci i u kojem udio žena iznosi samo 30 % doprinosi tome da mnoge žene napuštaju sektor IKT-a već u roku od nekoliko godina nakon završetka studija; budući da se sudjelovanje žena na digitalnom tržištu rada smanjuje sa životnom dobi: budući da žene mlađe od 30 godina s diplomom iz područja IKT-a čine 20 % radne snage u sektoru IKT-a u usporedbi s 15,4 % žena u dobi između 31 i 45 godina i 9 % žena starijih od 45 godina;
- L. budući da se u studiji pod naslovom „Žene u sektoru IKT-a” procjenjuje da će do 2020. u tom sektoru u Europi biti 900 000 nepopunjenih radnih mjesta; budući da sektor IKT-a raste velikom brzinom i da se svake godine otvara oko 120 000 novih radnih mjesta;
- M. budući da u sektoru IKT-a postoji veoma visoka vertikalna i horizontalna segregacija, kao i jaz između obrazovnih kvalifikacija žena i njihova položaja u tom sektoru; budući da žene čine manje od 20 % poduzetnika u sektoru IKT-a; budući da većina žena u sektoru IKT-a (54 %) radi na slabije plaćenim niskokvalificiranim radnim mjestima, a samo vrlo mali broj njih (8 %) radi kao softverske inženjerke za što je potrebna visoka razina stručnosti; budući da su žene također podzastupljene u donošenju odluka u sektoru IKT-a, gdje su nadređene za samo 19,2 % zaposlenih, u usporedbi s njih 45,2 % u ostalim sektorima;
- N. budući da su žene u dobi od 55 i više godina posebno izložene riziku od nezaposlenosti i neaktivnosti na tržištu rada, pri čemu je prosječna stopa zaposlenosti žena u dobi od 55 do 64 godine u EU-u samo 49 %, u usporedbi s 62 % kada je riječ o muškarcima; budući da niska razina informatičke pismenosti i e-vještina dodatno pogoršava taj rizik; budući da bi poboljšanje digitalnih kompetencija žena u dobi od 55 i više godina i ulaganje u njih unaprijedilo njihove izgleda za zapošljavanje i pružilo određenu razinu zaštite od isključivanja iz tržišta rada;
- O. budući da prema podacima Eurostata iz 2014. više žena (42,3 %) nego muškaraca (33,6 %) pohađa visoko obrazovanje, iako su žene brojnije u humanističkim granama nego u području znanosti; budući da samo 9,6 % studentica u terciarnom obrazovanju pohađa studij povezan s informacijskim i komunikacijskim tehnologijama, u usporedbi s 30,6 % muškaraca; budući da su žene i dalje nedovoljno zastupljene u inicijativama kao što su Europski tjedan programiranja, IKT za bolje obrazovanje, Udruženje čelnika novoosnovanih poduzeća u Europi (Startup Europe Leaders Club) i Velika koalicija za digitalna radna mjesta, koje su usmjerene na dodatno poticanje e-obrazovanja i e-vještina;
- P. budući da je niska razina sudjelovanja žena i djevojaka u obrazovanju i nakon toga u zapošljavanju u području IKT-a posljedica složenog međudjelovanja rodnih stereotipa koje započinje u ranim fazama života i obrazovanja te se nastavlja u profesionalnoj karijeri;
1. poziva Komisiju da iskoristi i bolje usmjeri Digitalnu agendu i Strategiju jedinstvenog digitalnog tržišta u cilju rješavanja vrlo izraženih razlika između spolova u sektoru IKT-a i poticanja pune integracije žena u tom sektoru, posebno u pogledu tehničkih i telekomunikacijskih zanimanja, i da potiče obrazovanje i osposobljavanje žena i djevojčica u informacijskim i komunikacijskim tehnologijama te u područjima znanosti, tehnologije, inženjerstva i matematike (STEM);

Utorak, 17. travnja 2018.

2. pozdravlja mjere za potporu integraciji i sudjelovanju žena u informacijskom društvu uvrštene u Strateško djelovanje za ravnopravnost spolova 2016. –2019.; poziva Komisiju da provede one mjere usmjerene na smanjenje razlike u plaćama, zaradi i mirovina između spolova, čime se bori protiv siromaštva među ženama i stavlja poseban naglasak na promicanje zapošljavanja žena u sektoru IKT-a, borbu protiv rodni stereotipa i promicanje rodne ravnopravnosti na svim razinama i u svim vrstama obrazovanja, među ostalim u vezi s rodno uvjetovanim odabirom studija i karijere u skladu s prioritetima utvrđenima u okviru za obrazovanje i osposobljavanje 2020.;
3. potiče Komisiju i države članice da u sklopu strateškog okvira za obrazovanje i osposobljavanje za 2020. rade u duhu otvorene suradnje na pronalasku rješenja i dijeljenju najboljih praksi u pogledu ranog digitalnog obrazovanja, uključujući e-vještine i programiranje koji su uključivi za djevojčice, a u kasnijim fazama i na programima namijenjenim za povećanje udjela žena na studijima povezanim s disciplinama STEM-a, kao i žena s diplomom iz tog područja, s obzirom na to da bi se time ženama omogućilo da dobiju potpuni pristup elektroničkim uslugama na jednakoj osnovi kao i muškarci te da iskoriste mogućnosti zapošljavanja na radnim mjestima za inženjere i informatičke stručnjake koja bi se trebala otvoriti;
4. poziva EU i države članice da izrade, podupru i provedu mjere koje promiču UN i njegova tijela, posebno u okviru Pekinške deklaracije i Platforme za djelovanje te Svjetskog samita o informacijskom društvu, te u kontekstu školskih kurikuluma, kako bi se na europskoj i svjetskoj razini težilo osnaživanju žena u digitalnom dobu;
5. poziva Komisiju i države članice da riješe problem rodne neravnoteže u sektoru IKT-a isticanjem prednosti koje raznolikost ima za poslovanje i uvođenje većeg broja snažnijih poticaja i za poduzeća i za žene, kao što su uzori, programi mentorstva i profesionalno usmjeravanje, a u cilju veće vidljivosti žena; potiče države članice da među ostalim pruže podršku i poduzmu mjere u vezi s razvojem sadržaja na internetu kojima se promiče rodna ravnopravnost te promicanjem pristupa IKT-u i njegove uporabe kao alata protiv rodne diskriminacije u područjima kao što su rodno nasilje te uspostavljanje ravnoteže između poslovnog i privatnog života;
6. pozdravlja Akcijski plan EU-a za razdoblje 2017. –2019. o borbi protiv razlike u plaćama između spolova (COM(2017)0678); ističe potrebu da se ojača poštovanje načela jednake plaće za rad jednake vrijednosti za žene i muškarce utvrđenog u UEU-u i poziva Komisiju na provedbu inicijativa uključenih u provedbu mjere 2. iz Akcijskog plana čiji je cilj privući više žena u područje STEM-a, što bi prema podacima EIGE-a moglo dovesti do uklanjanja razlike u plaćama između spolova do 2050. zbog veće produktivnosti radnih mjesta u području STEM-a;
7. poziva Komisiju i države članice da stave na raspolaganje sredstva i da poboljšaju pristup postojećim sredstvima radi promicanja i podupiranja žena poduzetnica, posebno u okviru digitalne transformacije industrije, ne bi li svako poduzeće iz bilo kojeg mjesta u Europi, veliko ili malo, u bilo kojem sektoru moglo imati koristi od digitalnih inovacija; u tom kontekstu naglašava da se u okviru središta za digitalne inovacije, koja su ključna za olakšavanje digitalne transformacije, treba staviti poseban naglasak na žene poduzetnice i novoosnovana poduzeća (*start-up*) u vlasništvu žena; poziva Komisiju da u potpunosti i sveobuhvatno riješi problem jaza između spolova u procesu digitalizacije;
8. poziva Komisiju i države članice da podrže cjeloživotno učenje, osposobljavanje i programe kojima se pomaže u pripremi za bolju prilagodbu ili moguće promjene karijere u skladu s rastućom potražnjom za e-vještinama u mnogim različitim sektorima, uz obraćanje posebne pozornosti na žene u dobi od 55 i više godina, a posebno na one koje su dužne skrbiti o drugima i žene koje su uzele stanku od svoje karijere ili koje se vraćaju na radno mjesto, kako bi se osiguralo da ne budu zapostavljene u sve bržem prijelazu prema digitalizaciji i kako bi ih se zaštitilo od isključenosti s tržišta rada;
9. ističe učinkovitost korištenja interneta za kampanje, forume i jačanje vidljivosti ženskih uzora, kojima se ubrzava rodna ravnopravnost; apelira na Komisiju i države članice da promiču mreže žena na internetu jer one podrazumijevaju pristup „odozdo prema gore” za osnaživanje žena;
10. poziva Komisiju da potiče stvaranje mreža između organizacija civilnog društva i strukovnih medijskih organizacija radi osnaživanja žena za aktivno sudjelovanje i prepoznavanja njihovih specifičnih potreba u sektoru medija;
11. ističe ključnu ulogu civilnog društva u upravljanju internetom; poziva Komisiju i države članice da konstruktivno surađuju s digitalnim organizacijama civilnog društva i pružaju im podršku;
12. potiče sva nadležna tijela i dionike civilnog društva da podrže uvođenje i provedbu e-usluga, e-vještina i digitalnih oblika rada koji mogu potaknuti ravnotežu između poslovnog i privatnog života u našim društvima te istodobno osigurati da se izbjegne dvostruki teret za žene; poziva Komisiju i države članice da utvrde mogućnosti i izazove digitalizacije također s obzirom na radne uvjete kao što su nestabilni oblici zaposlenja i problemi s mentalnim zdravljem povezani s radom;

Utorak, 17. travnja 2018.

13. ističe da je važno zajamčiti rodno osviještenu politiku u sektoru obrazovanja promicanjem digitalne pismenosti i sudjelovanja žena i djevojčica u obrazovanju i osposobljavanju u području IKT-a uvrštavanjem programiranja, novih medija i tehnologija u nastavne planove na svim razinama, kao i izvannastavnog informalnog i neformalnog obrazovanja, i u sve vrste obrazovanja i osposobljavanja, što vrijedi i za nastavnike, a u cilju smanjenja i uklanjanja razlika u digitalnim vještinama i poticanja djevojčica, djevojaka i mladih žena da se okrenu karijerama u području znanosti i IKT-a; ističe važnost stalnog dijaloga sa socijalnim partnerima kako bi se prevladala razlika između spolova u tom području;

14. potiče države članice da uvedu dobno primjereno obrazovanje u području IKT-a u ranim fazama škole s posebnim naglaskom na pružanje nadahnuća djevojčicama da razviju interes i talente u digitalnom području te potiče Komisiju i države članice da promiču obrazovanje djevojčica u područjima STEM-a od malih nogu s obzirom na to da se djevojčice u ranoj fazi svog obrazovanja udaljuju od znanosti, tehnoloških predmeta, inženjerstva i matematike zbog rodni stereotipa koji se s njima povezuju, nedostatka uzora i podjele aktivnosti i igračaka, što dovodi do podzastupljenosti žena u tim predmetima na fakultetima koja se pak odražava i na radnim mjestima;

15. potiče države članice i Komisiju da promiču, posebno s pomoću informacijskih kampanja i kampanja razvijanja svijesti, sudjelovanje žena u poslovnim sektorima koji se stereotipno smatraju „muškima”, kao što je slučaj s digitalizacijom; naglašava potrebu organiziranja kampanja u vezi s razvijanjem svijesti, osposobljavanjem i rodno osviještenom politikom za sve dionike uključene u politiku digitalizacije; naglašava da je potrebno poduprijeti stjecanje e-vještina žena u sektorima u kojima se IKT ne koristi intenzivno, ali koji će u bliskoj budućnosti zahtijevati digitalne vještine i kompetencije;

16. poziva Komisiju i države članice, kao i poduzeća, da promiču rodnu ravnopravnost u području IKT-a prikupljanjem podataka o upotrebi IKT-a raščlanjenih po spolu, razvojem ciljeva, pokazatelja i mjerila za praćenje napretka pristupa žena IKT-u i promicanjem primjera najbolje prakse među poduzećima iz sektora IKT-a; poziva EIIGE da prikupi podatke o tome kako bi se digitalne usluge mogle na bolji način upotrijebiti u korist žena i rodne ravnopravnosti;

17. naglašava važnost prepoznavanja izazova koje predstavlja upotreba IKT-a i interneta radi počinjenja kaznenih djela, upućivanja prijetnji, uznemiravanja ili nasilja nad ženama; apelira na kreatore politika da se na odgovarajući način posvete tim pitanjima i da se pobrinu da se uspostavi okvir kojim će se omogućiti učinkovito postupanje tijela kaznenog progona u vezi s kiberkriminalom; poziva Komisiju i države članice da zajamče zaštitu djevojčica od promidžbenih sadržaja u digitalnom okružju koji bi ih mogli navesti na ponašanje štetno za njihovo zdravlje;

18. poziva institucije i države članice EU-a da provode kampanje koje bi razvile svijest u žena ne samo o koristima IKT-a, nego i o mogućim rizicima te im pružile potrebno obrazovanje i znanja o tome kako se zaštititi na internetu;

19. poziva institucije, agencije i tijela EU-a, kao i države članice i njihova tijela kaznenog progona, da surađuju i poduzmu konkretne korake za koordinaciju svojih djelovanja protiv upotrebe IKT-a za počinjenje kaznenih djela trgovine ljudima te zastrašivanja i uhođenja na internetu s obzirom na to da su ona često prekogranične prirode te je koordinacija na razini EU-a ključna za njihov kazneni progon; poziva države članice da revidiraju svoje kaznene zakone kako bi se utvrdili i prepoznali novi oblici digitalnog nasilja;

20. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju prosljedi Vijeću i Komisiji.